

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 17ης Οκτωβρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Κατασκευή, παρουσίαση και πώληση προϊόντων καπνού – Οδηγία 2014/40/ΕΕ – Απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα – Έννοιες του “καπνού μασήσεως” και του “καπνού που λαμβάνεται από το στόμα” – Πάστα που αποτελείται από λεπτός αλεσμένο καπνό (Thunder Chewing Tabacco) και πορώδη φακελάκια μίας δόσης από κυτταρίνη γεμισμένα με λεπτοκομμένο καπνό (Thunder Frosted Chewing Bags)»

Στην υπόθεση C-425/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας, Γερμανία) με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Ιουλίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Günter Hartmann Tabakvertrieb GmbH & Co. KG

κατά

Stadt Kempten,

παρισταμένης της:

Landesanwaltschaft Bayern,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο του πέμπτου τμήματος, προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, C. G. Fernlund και S. Rodin (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Günter Hartmann Tabakvertrieb GmbH & Co. KG, εκπροσωπούμενη από τον A. Mayer, Rechtsanwalt,
- ο Stadt Kempten, εκπροσωπούμενος από την C. Hage,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- το Landesanstalt für Ernährung und Landwirtschaft Bayern, εκπροσωπούμενο από τον P. Hahn, Landesanwalt,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Pavliš και J. Vlácil,
- η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Nymann-Lindegren καθώς και από τις M. Wolff και P. Ngo,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Γ. Κανελλόπουλο καθώς και από τις Α. Βασιλοπούλου και Ε. Χρόνη,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους C. Hödlmayr και J. Tomkin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημεία 6 και 8, της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 127, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Günter Hartmann Tabakvertrieb GmbH & Co. KG και του Stadt Kempten (Δήμου Kempten, Γερμανία) σχετικά με την επιβληθείσα στην εταιρία αυτή απαγόρευση εμπορίας στη γερμανική αγορά μη καπνιζόμενων προϊόντων καπνού.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 32, 34 και 35 της οδηγίας 2014/40 έχουν ως εξής:
«(32) Η οδηγία 89/622/ΕΟΚ του Συμβουλίου [της 13 Νοεμβρίου 1989, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με τη σήμανση των προϊόντων καπνού (ΕΕ 1989, L 359, σ. 1)] απαγόρευσε την πώληση στα κράτη μέλη ορισμένων τύπων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα. Η οδηγία 2001/37/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2001 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραγωγή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού, καθώς και με την απαγόρευση ορισμένων καπνών που λαμβάνονται από το στόμα (ΕΕ 2001, L 194, σ. 26)], επιβεβαίωσε την εν λόγω απαγόρευση. Το άρθρο 151 της [Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21, και ΕΕ 1995, L 1, σ. 1)] παρέχει [στο Βασίλειο της] Σουηδία[ς] παρέκκλιση από την απαγόρευση. Η απαγόρευση της πώλησης καπνού που λαμβάνεται από το στόμα θα πρέπει να διατηρηθεί, για να αποφευχθεί η εισοδος στην Ένωση (εκτός [του Βασιλείου] της Σουηδίας) προϊόντος που είναι εθιστικό και έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία. Για τα άλλα μη καπνιζόμενα προϊόντα καπνού που δεν παράγονται για

τη μαζική αγορά, αυστηρές διατάξεις όσον αφορά την επισήμανση και ορισμένες διατάξεις σχετικά με τα συστατικά τους θεωρούνται επαρκείς για να ανασχεθεί η διάδοσή τους στην αγορά πέραν της παραδοσιακής χρήσης τους.

[...]

(34) Όλα τα προϊόντα καπνού έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν θνησιμότητα, νοσηρότητα και αναπηρία. Κατά συνέπεια, η παρασκευή, διανομή και κατανάλωσή τους θα πρέπει να ρυθμισθεί. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να παρακολουθούνται οι εξελίξεις όσον αφορά τα νέα προϊόντα καπνού. Οι κατασκευαστές και εισαγωγείς θα πρέπει να έχουν την υποχρέωση υποβολής κοινοποίησης για τα νέα προϊόντα καπνού, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών να [...] απαγορεύουν ή να εγκρίνουν αυτά τα νέα προϊόντα.

(35) Για να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, τα νέα προϊόντα καπνού, τα οποία είναι προϊόντα καπνού όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.»

4 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2014/40, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

4) “προϊόντα καπνού” ή “καπνικά προϊόντα”: προϊόντα που μπορούν να καταναλωθούν και τα οποία αποτελούνται, έστω και εν μέρει, από καπνό, είτε γενετικά τροποποιημένο είτε όχι,

5) “μη καπνιζόμενο προϊόν καπνού”: προϊόν καπνού που καταναλώνεται χωρίς διαδικασία καύσης, συμπεριλαμβανομένου του καπνού μάσησης, του καπνού που λαμβάνεται από τη μύτη και του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα,

6) “καπνός μάσησης”: μη καπνιζόμενο προϊόν καπνού που προορίζεται αποκλειστικά για μάσηση,

[...]

8) “προϊόντα καπνού που λαμβάνονται από το στόμα”: όλα τα προϊόντα καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, εκτός από εκείνα που προορίζονται για εισπνοή ή μάσηση, και τα οποία κατασκευάζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από καπνό, σε σκόνη ή σε μορφή σωματιδίων ή σε οποιονδήποτε συνδυασμό αυτών των μορφών, και ιδίως τα προϊόντα που συσκευάζονται σε φακελάκια μίας δόσης ή σε πορώδη φακελάκια,

[...]

14) “νέο προϊόν καπνού”: προϊόν καπνού το οποίο:

- α) δεν ανήκει σε καμία από τις ακόλουθες κατηγορίες: τσιγάρο, καπνός για στριφτά τσιγάρα, καπνός πίπας, καπνός για ναργιλέ, πούρο, πουράκι, καπνός μάσησης, καπνός που λαμβάνεται από τη μύτη και καπνός που λαμβάνεται από το στόμα, και
- β) κυκλοφορεί στην αγορά μετά τις 19 Μαΐου 2014,

[...]»

- 5 Το άρθρο 17 της οδηγίας 2001/37, το οποίο φέρει τον τίτλο «Καπνός που λαμβάνεται από το στόμα», προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη απαγορεύουν την κυκλοφορία στην αγορά του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα, με την επιφύλαξη του άρθρου 151 της πράξης προσχώρησης [της Δημοκρατίας] της Αυστρίας, [της Δημοκρατίας] της Φινλανδίας και [του Βασιλείου] της Σουηδίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 6 Η Günter Hartmann Tabakvertrieb είναι γερμανική εταιρία που εισάγει στη Γερμανία ορισμένα προϊόντα καπνού τα οποία διανέμει στη γερμανική αγορά, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα «Thunder Chewing Tobacco» και «Thunder Frosted Chewing Bags» που κατασκευάζονται από την V2 Tobacco A/S, εταιρία δανικού δικαίου.
- 7 Με γνωμοδότηση της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, η Bayerisches Landesamt für Gesundheit und Lebensmittelsicherheit (υπηρεσία υγείας και ασφάλειας τροφίμων της Βαυαρίας, Γερμανία) ανέλυσε το προϊόν «Thunder Frosted Chewing Bags», που διανέμεται στη γερμανική αγορά από την Günter Hartmann Tabakvertrieb, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λόγω της δομής, της συστάσεως και του τρόπου χρήσεώς του αποτελούσε απαγορευμένο προϊόν καπνού, δεδομένου ότι προοριζόταν μεν για λήψη από το στόμα όχι όμως για κάπνισμα ή μάσηση.
- 8 Με γνωμοδοτήσεις, αντιστοίχως, της 19ης Νοεμβρίου 2014 και της 26ης Νοεμβρίου 2014, η εν λόγω υπηρεσία έκρινε ότι το ίδιο ίσχυε και για τα προϊόντα «Thunder Wintergreen Chewing Tobacco» και «Thunder Original Chewing Tobacco».
- 9 Εν συνεχεία, με αποφάσεις της 13ης Οκτωβρίου 2014 και της 15ης Ιανουαρίου 2015, που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογήν του γερμανικού νόμου περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 2014/40, ο Stadt Kempten (Δήμος Kempten, Γερμανία) απαγόρευσε στην Günter Hartmann Tabakvertrieb να διαθέτει στην αγορά τα προϊόντα «Thunder Chewing Tobacco» και «Thunder Frosted Chewing Bags».
- 10 Η εταιρία αυτή άσκησε προσφυγές κατά των εν λόγω αποφάσεων ενώπιον του Bayerisches Verwaltungsgericht Augsburg (Βαυαρικό διοικητικό πρωτοδικείο του Augsburg, Γερμανία). Το δικαστήριο αυτό οργάνωσε στις 28 Ιουλίου 2015 επ' ακροατηρίου συζήτηση σε σχέση με τις δύο προσφυγές, στο πλαίσιο της οποίας εξετάσε τα εν λόγω προϊόντα καπνού καθώς και κλασικά προϊόντα καπνού για μάσηση και προϊόντα όπως το «snus».
- 11 Με απόφαση της 28ης Ιουλίου 2015, το Bayerisches Verwaltungsgericht Augsburg (Βαυαρικό διοικητικό πρωτοδικείο του Augsburg) ακύρωσε την απόφαση του Δήμου Kempten σχετικά με το προϊόν «Thunder Chewing Tobacco», κρίνοντας ότι, καθόσον πρόκειται για προϊόν που προορίζεται για μάσηση, μπορούσε να διατεθεί στην αγορά.
- 12 Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι το γεγονός και μόνον ότι το προϊόν «Thunder Chewing Tobacco» αποτελούσε νέο προϊόν και διέφερε από τον παραδοσιακό καπνό που προορίζεται για μάσηση δεν δικαιολογούσε την απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση σχετικά με την ιδιότητα ενός προϊόντος ως προοριζόμενου για μάσηση πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενική αξιολόγηση του προϊόντος και όχι στις πληροφορίες που παρέχει ο κατασκευαστής ή στην άποψη των καταναλωτών. Από την εξέταση στην οποία προέβη το δικαστήριο αυτό προκύπτει ότι το εν λόγω προϊόν καπνού αποτελεί προϊόν του οποίου είναι δυνατή η μάσηση. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, ακόμη και μετά την τοποθέτηση του προϊόντος σε ένα ποτήρι νερό μέχρι το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, αυτό παρέμενε ένα ενιαίο κομμάτι συμπαγούς μάζας που αντιστεκόταν στην πίεση, χωρίς να διαλύεται. Αντιθέτως, το χύμα «snus» διαλύθηκε αμέσως στο νερό και παρέμεινε

στο κάτω μέρος του ποτηριού. Το προϊόν «Thunder Chewing Tobacco» αντιστεκόταν, επομένως, στη μηχανική κίνηση των δοντιών και, σε κάποιο βαθμό, προϋπέθετε μια τέτοια κίνηση για την έκλυση των συστατικών του καπνού.

- 13 Αντιθέτως, όσον αφορά το προϊόν «Thunder Frosted Chewing Bags», το Bayerisches Verwaltungsgericht Augsburg (Βαυαρικό διοικητικό πρωτοδικείο του Augsburg), με απόφαση της 28ης Ιουλίου 2015, απέρριψε την προσφυγή της Günter Hartmann Tabakvertrieb, εκτιμώντας, μεταξύ άλλων, ότι επρόκειτο για ιδιαίτερα λεπτοκομμένο καπνό, με μάλλον κοκκώδη σύσταση, συσκευασμένο σε φακελάκια κυτταρίνης, ο οποίος δεν αντιστεκόταν στη μηχανική κίνηση των δοντιών και δεν χρειαζόταν μια τέτοια κίνηση για την έκλυση των συστατικών του. Συγκεκριμένα, κατά το δικαστήριο αυτό, ένα προϊόν καπνού δεν προορίζεται για μάσηση απλώς και μόνον επειδή η ιδιότητά του ως κατάλληλου για μάσηση προσδίδεται σε αυτό από μια μορφή παρουσίασης ανεξάρτητη από το προϊόν καπνού αυτό καθεαυτό.
- 14 Η Günter Hartmann Tabakvertrieb και ο Δήμος Kempten άσκησαν αμφότεροι έφεση κατά των εν λόγω αποφάσεων του Bayerisches Verwaltungsgericht Augsburg (Βαυαρικού διοικητικού πρωτοδικείου του Augsburg) ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι η οδηγία 2014/40 δεν αναφέρει τις περιστάσεις υπό τις οποίες ένα προϊόν καπνού προορίζεται για μάσηση, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας αυτής και ότι στο πλαίσιο της κύριας δίκης προβλήθηκαν διάφορες ερμηνευτικές εκδοχές χωρίς καμία από αυτές να υπερισχύσει σαφώς.
- 16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
 - «1) Έχει το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40] την έννοια ότι ως “προϊόντα που προορίζονται για μάσηση” μπορούν να θεωρούνται μόνο τα προϊόντα καπνού μασήσεως με την κλασική έννοια του όρου;
 - 2) Έχει το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40] την έννοια ότι τα “προϊόντα που προορίζονται για μάσηση” είναι ταυτόσημα με τον “καπνό μάσησης” κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 6, της οδηγίας;
 - 3) Στηρίζεται η εκτίμηση του εάν ένα προϊόν καπνού “προορίζεται για μάσηση” κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40] σε αντικειμενική θεώρηση αναφερόμενη στο προϊόν και όχι στις πληροφορίες που παρέχει ο κατασκευαστής ή στην πραγματική του χρήση από τους καταναλωτές;
 - 4) Έχει το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40] την έννοια ότι ένα προϊόν καπνού, για να προορίζεται για μάσηση, πρέπει να είναι αντικειμενικά κατάλληλο για μάσηση με βάση τη σύσταση και τη σκληρότητά του και ότι η μάσηση του προϊόντος καπνού πρέπει να προκαλεί την έκλυση των συστατικών που περιέχει;
 - 5) Έχει το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40] την έννοια ότι, για τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος καπνού ως “προοριζόμενου για μάσηση”, πρέπει επιπλέον, και παράλληλα αρκεί, η επαναλαμβανόμενη άσκηση ελαφριάς πίεσεως με τα δόντια ή τη γλώσσα στο προϊόν καπνού να οδηγεί στην έκλυση μεγαλύτερης ποσότητας συστατικών του προϊόντος από ό,τι η απλή διατήρησή του μέσα στο στόμα;
 - 6) Ή μήπως η ιδιότητα του “προοριζόμενου για μάσηση” προϊόντος απαιτεί η απλή διατήρησή του στο στόμα ή το απλό γλείψιμό του να μην οδηγεί σε έκλυση συστατικών;

7) Δύναται να προσδοθεί σε ένα προϊόν καπνού η ιδιότητα του κατάλληλου “για μάσηση”, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας [2014/40], και λόγω της μορφής της εξωτερικής σε σχέση με τον επεξεργασμένο καπνό παρουσιάσεως, όπως για παράδειγμα λόγω της συσκευασίας του σε φακελάκι κυτταρίνης;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 17 Με τα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ’ ουσίαν, ως προς την ερμηνεία της έννοιας «προϊόντα καπνού που προορίζονται για μάσηση», κατά το άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας αυτής, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν μη καπνιζόμενα προϊόντα καπνού όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη εμπίπτουν στην προβλεπόμενη από το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα.
- 18 Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να ερμηνευθεί διάταξη του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 2016, *Thomas Philipps*, C-419/15, EU:C:2016:468, σκέψη 18, καθώς και της 26ης Ιουλίου 2017, *Jafari*, C-646/16, EU:C:2017:586, σκέψη 73 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 19 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, καταρχάς, ότι, κατά το άρθρο 17 της οδηγίας 2014/40, τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 151 της πράξης προσχώρησης [της Δημοκρατίας] της Αυστρίας, [της Δημοκρατίας] της Φινλανδίας και [του Βασιλείου] της Σουηδίας, απαγορεύουν την κυκλοφορία στην αγορά των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα.
- 20 Τα προϊόντα αυτά ορίζονται στο άρθρο 2, σημείο 8, της εν λόγω οδηγίας ως «όλα τα προϊόντα καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, εκτός από εκείνα που προορίζονται για εισπνοή ή για μάσηση, και τα οποία κατασκευάζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από καπνό, σε σκόνη ή σε μορφή σωματιδίων ή από οποιοδήποτε συνδυασμό αυτών των μορφών, και ιδίως τα προϊόντα που συσκευάζονται σε φακελάκια μιας δόσης ή σε πορώδη φακελάκι[α]».
- 21 Όσον αφορά τον καπνό για μάσηση, ο οποίος ως εκ τούτου δεν εμπίπτει, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, στην κατά το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας απαγόρευση κυκλοφορίας στην αγορά των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, αυτός ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 6, της ίδιας οδηγίας ως «μη καπνιζόμενο προϊόν καπνού που προορίζεται αποκλειστικά για μάσηση».
- 22 Συναφώς, αντιθέτως προς τη θέση στην οποία στηρίζεται το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, η έννοια «καπνός που προορίζεται για μάσηση», κατά το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40, δεν μπορεί να διακριθεί από την έννοια «καπνός μάσησης» κατά το άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας αυτής. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι τα εν λόγω προϊόντα ορίζονται κατά τρόπο ειδικό στην τελευταία αυτή διάταξη, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ο ορισμός αυτός δεν τυγχάνει εφαρμογής, όταν στο άρθρο 2, σημείο 8, της εν λόγω οδηγίας γίνεται ακριβώς λόγος για «προϊόντα καπνού [...] που προορίζονται για μάσηση».
- 23 Όσον αφορά, εν συνεχεία, τον σκοπό των επίμαχων διατάξεων, πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι η οδηγία 2014/40, κατά το άρθρο 1 αυτής, επιδιώκει διττό σκοπό, συνιστάμενο στη διευκόλυνση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς των προϊόντων καπνού και των συναφών προϊόντων, λαμβάνοντας ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, ιδίως για τους νέους (αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2016, *Philip Morris Brands κ.λπ.*, C-547/14, EU:C:2016:325, σκέψη 171, και της 4ης Μαΐου 2016, *Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, C-358/14, EU:C:2016:323, σκέψη 80).

- 24 Όσον αφορά, ειδικότερα, τον σκοπό της προβλεπόμενης στο άρθρο 17 της οδηγίας αυτής απαγορεύσεως κυκλοφορίας στην αγορά των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, επισημαίνεται ότι η απαγόρευση αυτή εισήχθη με την οδηγία 92/41/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 1992, για την τροποποίηση της οδηγίας 89/622 (ΕΕ 1992, L 158, σ. 30).
- 25 Από τις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας 92/41 προκύπτει ότι η εν λόγω απαγόρευση, η οποία, στη συνέχεια, επιβεβαιώθηκε και υιοθετήθηκε από τις πράξεις που διαδέχθηκαν την οδηγία αυτή, εκ των οποίων η πλέον πρόσφατη είναι η οδηγία 2014/40, υπαγορεύθηκε, ειδικότερα, από τον πραγματικό κίνδυνο που παρουσιάζουν νέα, στην αγορά των κρατών μελών, προϊόντα καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, ιδίως για τους νέους, δεδομένης της ιδιαίτερης έλξης που τα προϊόντα αυτά ασκούν στην εν λόγω ομάδα καταναλωτών, με κίνδυνο να αποκτήσουν αυτοί πρόωρη εξάρτηση από τη νικοτίνη.
- 26 Συγχρόνως, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε ότι άλλα μη καπνιζόμενα προϊόντα καπνού, δυνάμενα να χαρακτηρισθούν ως «παραδοσιακά» προϊόντα καπνού, έπρεπε να τύχουν διαφορετικής αντιμετώπισης, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι αυτά δεν είχαν νέο και ελκυστικό για τους νέους χαρακτήρα (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2004, *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, σκέψη 66).
- 27 Ωστόσο, καίτοι η απαγόρευση κυκλοφορίας στην αγορά των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα υπαγορεύθηκε από την εμφάνιση στην αγορά νέων προϊόντων καπνού που προορίζονται για τέτοια χρήση, ιδίως προϊόντων καπνού όπως το «snus», εντούτοις, δεν μπορεί να συναχθεί ότι ο νέος ή, αντιθέτως, ο «κλασικός» ή «παραδοσιακός» χαρακτήρας ενός προϊόντος, στον οποίο αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με την απόφαση περί παραπομπής, είναι αυτός καθεαυτόν καθοριστικός για τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως προϊόντος καπνού που λαμβάνεται από το στόμα, κατά την έννοια του άρθρου 17 της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας αυτής.
- 28 Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας L. A. Geelhoed με το σημείο 31 των προτάσεών του στην υπόθεση *Arnold André* (C-434/02, EU:C:2004:487), οι οικείες διατάξεις διακρίνουν τα προϊόντα όχι ανάλογα με τον παραδοσιακό ή μη χαρακτήρα τους, αλλά ανάλογα με τη χρήση για την οποία προορίζονται.
- 29 Τέλος, επισημαίνεται, αφενός, ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 17 της οδηγίας 2014/40 απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά των προϊόντων καπνού αφορά, μεταξύ άλλων, προϊόντα καπνού για γλείψιμο, όπως το «snus» (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Επιτροπή κατά Δανίας, C-468/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:504, σκέψεις 24 και 25), προϊόν το οποίο περιγράφεται ως «ψιλοαλεσμένος ή ψιλοκομμένος καπνός, πωλούμενος χύμα ή σε φακελάκια μιας δόσεως, ο οποίος για να καταναλωθεί τοποθετείται ανάμεσα στα ούλα και στα χείλη» (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2004, *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, σκέψη 19).
- 30 Αφετέρου, τόσο από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται όσο και από τον σκοπό του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 6, της εν λόγω οδηγίας, όπως αυτά προκύπτουν από τις σκέψεις 19 έως 26 της παρούσας αποφάσεως, ιδίως δε από το γεγονός ότι η πρώτη από τις διατάξεις αυτές έχει χαρακτήρα παρεκκλίσεως, συνάγεται ότι η έννοια «προϊόντα καπνού που προορίζονται για μάσηση» πρέπει να ερμηνεύεται στενά, με συνέπεια ότι δεν μπορεί να καταλαμβάνει και τα προϊόντα καπνού για γλείψιμο, όπως το «snus».
- 31 Πράγματι, όπως παρατήρησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας 2014/40 προκύπτει ότι, με την προσθήκη του επιρρήματος «αποκλειστικά» στον ορισμό της έννοιας «καπνός μάσησης» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας αυτής, ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να αποσαφηνίσει την έννοια αυτή, προκειμένου να περιορίσει τις δυνατότητες καταστρατηγήσεως της απαγορεύσεως διαθέσεως των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, καθόσον κατ' επανάληψη είχαν γίνει απόπειρες εμπορίας προϊόντων καπνού «snus» υπό την ονομασία «καπνός μάσησης».

- 32 Επομένως, ως «προϊόντα καπνού που προορίζονται για μάσηση», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40, μπορούν να χαρακτηριστούν μόνον τα προϊόντα που δύνανται να καταναλωθούν αποκλειστικά με μάσηση, ήτοι των οποίων η έκλυση των βασικών συστατικών είναι δυνατή μόνο με μάσηση.
- 33 Αντιθέτως, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως τέτοιο ένα προϊόν καπνού το οποίο, μολονότι μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για μάσηση, προορίζεται ουσιαστικά για γλείψιμο, ήτοι ένα προϊόν το οποίο αρκεί να παραμείνει στο στόμα προκειμένου να καταστεί δυνατή η έκλυση των βασικών συστατικών του.
- 34 Όσον αφορά τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εφαρμόζει τους κανόνες της Ένωσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, αλλά μόνο να αποφαινεται επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης (αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2001, C-203/99, *Veefald*, EU:C:2001:258, σκέψη 31, και της 6ης Οκτωβρίου 2005, *MyTravel*, C-291/03, EU:C:2005:591, σκέψη 43).
- 35 Κατά συνέπεια, στον εθνικό δικαστή απόκειται να εκτιμήσει, βάσει του συνόλου των σχετικών αντικειμενικών χαρακτηριστικών των επίμαχων στην κύρια δίκη προϊόντων, όπως η σύνθεση, η σύσταση και η μορφή της παρουσιάσεώς τους και, ενδεχομένως, η πραγματική χρήση τους από τους καταναλωτές, κατά πόσον αυτά μπορούν ουσιαστικά να καταναλωθούν με μάσηση και μόνον.
- 36 Κατόπιν των ανωτέρω, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι προϊόντα καπνού που προορίζονται για μάσηση, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, συνιστούν μόνον τα προϊόντα που δύνανται να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά με μάσηση, πράγμα το οποίο απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει, βάσει του συνόλου των σχετικών αντικειμενικών χαρακτηριστικών των επίμαχων στην κύρια δίκη προϊόντων, όπως η σύνθεση, η σύσταση και η μορφή της παρουσιάσεώς τους και, ενδεχομένως, η πραγματική χρήση τους από τους καταναλωτές.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 37 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι προϊόντα καπνού που προορίζονται για μάσηση, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, συνιστούν μόνον τα προϊόντα που δύνανται να καταναλωθούν αποκλειστικά με μάσηση, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει, βάσει του συνόλου των σχετικών αντικειμενικών χαρακτηριστικών των επίμαχων στην κύρια δίκη προϊόντων, όπως η σύνθεση, η υφή και η μορφή της παρουσιάσεώς τους και, ενδεχομένως, η πραγματική χρήση τους από τους καταναλωτές.

(υπογραφές)